

Dacă mai avea cineva vreo îndoială asupra intențiilor malefice ale Bisericii Ortodoxe și a influenței nefaste pe care o exercită, ele s-au spulberat spre sfârșitul săptămânii. Ca urmare a presiunilor făcute de consiliul parohial al Bisericii Sf. Gheorghe din București, “o pictură murală” de mari dimensiuni a fost ștearsă, conform informațiilor din mass-media.

De aici au început să circule meme în care Biserica era comparată cu ISIS; s-a pus și de-un miting de protest, s-a amintit, inevitabil, de Charlie Hebdo și dreptul la liberă exprimare, Dan Perjovschi (cel care a ilustrat coperta primei traduceri din von Mises cu un zar și cifrele 666) a vorbit despre cenzura exercitată de Biserică, s-a vorbit, fără ironie, de “[Inchiziția ortodoxă](#)” și, tot fără ironie, am fost avertizați că “[ne întoarcem în Evul Mediu](#)”, deși nu cred să avem norocul ăsta.

În rândurile lumii șic și deschisă la minte, atmosfera este la prima vedere preapocaliptică, deși sunt convins că, de fapt, e sărbătoare. Nu găsești la fiecare pas o asemenea oportunitate de scandal și publicitate. Vinovată e Biserica, victimele sunt Arta și dreptul la liberă exprimare. Cu greu poate fi întâlnit un scenariu mai ofertant și un exemplu mai grăitor de intruziune contondentă a religiei în viața oamenilor. Așa că dă-i și luptă...

Scandalul graffiti-ului relevă, totuși, și probleme mai complexe. De pildă, problema dreptului la liberă exprimare și la proprietate. “Pictura murală” avea drept suport un perete exterior al unei case private, cu un proprietar străin. Vocile progresiviste au simțit aici, pe lângă teribila rușine de a ne face de râs în fața Europei, o încălcare a proprietății și a dreptului la liberă exprimare.

Argumentul “e proprietatea mea și fac ce vreau cu ea” ar putea funcționa dacă am trăi într-o utopie libertariană, deși inclusiv acolo ar apărea dificultăți. De pildă, dacă în interiorul proprietății mele, pe un ecran gigant, difuzez spre delectarea vecinilor, a copiilor și a trecătorilor filme pentru adulți sau scene de tortură, se pune întrebarea ce fel de comunitate și viață s-ar dezvolta acolo. Inclusiv Murray Rothbard detecta slăbiciuni ale teoriei în absența unui capital moral. Dar, oricum, chestiunea nu privește primordial aporiile libertariene, cât dublul standard pe care îl avansează susținătorii graffiti-ului. Când trebuie să atacăm Biserica, familia, țara, dreptul la liberă exprimare are valoare absolută. Să nu care cumva să-l încalce vreun individ! Dacă vreun temerar sau inconștient cutează a ataca sacrele valori ale corectitudinii politice, atunci se declanșează [Jihadul progresivist](#) .

Apoi graffiti-ul țintește direct în comunitatea locală, cea care, se pare, a fost cea mai afectată de “Artă”. ([Preotul-paroh](#) spune că nu ar fi avut probleme cu respectiva creație într-un muzeu sau într-un spațiu dedicat, deoarece e artă!) “Pictura murală” încearcă să le zgândere deliberat oamenilor sensibilitatea și să le ridiculizeze credința. Lângă Biserica Sf. Gheorghe e reprodusă icoana sfântului, încarcată cu simboluri oculte, poante nereușite și o atmosferă cvasi-demonică, iar creatorii se așteaptă cumva ca oamenii din zonă să fie fericiți? E pur și simplu nerezonabil, iar “artiștii” au mizat tocmai pe efectul provocator.

Un judecător britanic, John Fletcher Moulton, observa prin anii '20 că “există o tendință răspândită de a considera că dacă o persoană poate face un lucru, atunci înseamnă că el are voie să facă acel lucru. Dar nu poate exista o eroare mai gravă. Între “a putea face” și “a face” ar trebui să existe tot teritoriul care recunoaște domnia datoriei, a echității, a simpatiei, a gustului și a tuturor celorlalte lucruri care fac viața frumoasă și comunitatea posibilă”.

Ipocrizia funcționează și în alte situații. De pildă, un blogger care vorbește despre “Inchiziția ortodoxă” și încearcă să argumenteze pe baza teoriei proprietății private, nu are nicio rețineră, [în alt context](#) , în a “demonstra” că restaurantele și cafenelele nu sunt de fapt spații private, ci spații publice. Și, deci, trebuie să se supună normelor arbitrare ale Puterii. Public, privat, vorbe de dânsii inventate.

Cazul “picturii murale” nu stă în picioare nici măcar după legile strâmbe ale administrației locale; “artiștii” nu aveau aprobarea autorităților pentru capodopera expusă în centrul orașului, iar aprobarea era musai deoarece imobilul se afla într-o zonă protejată. Așa că după normele statului de drept, care în România înseamnă respectarea legilor indiferent de conținut și nimic

altceva, "creația" se afla în afara legii. Mențiunea nu este importantă deoarece pozitivismul legal ar demonstra mare lucru, ci doar pentru a ilustra, din nou, duplicitatea standardelor de tipul "vrem o țară ca afară". În treacăt fie spus, primăria, se pare, era destul de familiarizată cu operele "artiștilor" și, dacă e să le dăm crezare, nu ar fi avut nimic de spus dacă nu s-ar fi sesizat oamenii de prin partea locului.

Însă marele argument pentru "opera" de la Sf. Gheorghe nu provine nici din exercițiile teoretice liberale, nici din reglementările stufoase ale primăriei, ci din însăși rațiunea de a fi a Artei. Cel puțin așa ni se sugerează de către conștiințele estetice, ultragiutate de sacrilegiul împotriva Culturii care a avut loc în Piață.

Raționamentul decurge după modelul următor: e suficient să cataloghezi ceva drept Artă și, în secunda următoare, creația a căpătat, ca prin minune, statut intangibil. Legile morale nu se mai aplică, convențiile, normele și prejudecățile se suspendă, tradiția se evaporă în fața creativității dezlănțuite. Nu mai rămâne decât opera și privitorul care face temenele în fața epifaniei. Asta dacă înțelege miracolul creației, altfel rămâne un "retrograd, habotnic, conservator, bigot, incult".

Escrocheria "artă=libertate de exprimare" nu a început de ieri, de azi, dar a dus rapid la o decădere totală, la triumful imposturii, al grotescului, al gunoaielor și la o politizare excesivă.

Deja Orwell remarca dezolat găunoșenia și amploarea fenomenului. "Doar trebuie pronunțat cuvântul magic Artă și totul este ok. Cadavre în descompunere cu melci târându-se pe ele, sunt ok; fetițe lovite în cap, sunt ok; chiar și un film ca L'Age d'Or este ok". Iar graffiti-ul, botezat deja ca Mare Artă de Norman Mailer, este foarte ok.

În dispariția oricărui etalon de identificare a artei, consecința imediată nu constă într-o elevare a banalului, ci într-o "banalizare a scandalosului" (Roger Kimball). Practic, orice mizerie și abjecție devine artă. Pentru moment, putem să-i lăsăm deoparte pe marii maeștrii ai graffiti-ului de la Sf. Gheorghe, Obie, Irlo și Kero Zen. Să ne gândim doar că Damien Hirst, Gilbert&George și Robert Mapplethorpe reprezintă apogeul estetic al timpului nostru. În acest caz totul e permis. Și posibil. Și urât. Pe scurt, "art is what you can get away with it" (Andy Warhol, Marshal McLuhan).

Arta și barosul

Scris de Ninel Ganea
Luni, 11 Mai 2015 00:18

Totuși, când criteriile sunt pulverizate și orice anomalie trece drept capodoperă, sensul estetic se dizolvă și atunci “opera” trebuie investită cu semnificație politică. Ca urmare, aproape toată arta contemporană “relevantă” este ideologizată. Cu alte cuvinte, orice interpretare trebuie să țină seama de un context politic foarte concret și revoluționar, pentru că, artistic vorbind, ele nu există; și așa ea devine “provocatoare, stimulatorie, esențială”. Există, într-adevăr, o industrie prosperă de critici, curatori, “artiști” și scriitori care admiră splendoarea artistică a epocii, dar asta nu arată decât amploarea dezastrului cultural pe care îl trăim și nimic altceva.

Roger Kimball, unul din puținii critici culturali contemporani, care are curajul de a numi gunoiul gunoi și perversiunea perversiune, crede că universalizarea spiritului de opoziție a transformat arta într-un exercițiu exclusiv negativ. Fără o opoziție ea pur și simplu nu trăiește, iar pentru artiștii moderni frumosul nu mai există ca o categorie estetică.

“Pictura murală” de la Sf. Gheorghe exemplifică dureros colapsul artistic modern, politizarea grosolană și babilonia culturală în care ne scăldăm. Arta, în cazul de față, nu este decât o strategie de subminare a valorilor unei comunități și de stimulare a conflictului social. Iar când măzgălele devin artă și blasfemia capătă sens iconic, nihilismul, cel mai neliniștitor dintre oaspeți nu mai bate la ușă. Este deja înăuntru.